

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania W. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o emeryturę górniczą,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 stycznia 2012 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 19 kwietnia 2011 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W sprawie o emeryturę górniczą dla wnioskodawcy W. K. została zmieniona decyzja pozwanego i Sąd przyznał mu emeryturę górniczą od 10 listopada 2008 r. (ukończenia 55 lat), uznając za udowodniony wymagany okres pracy górniczej. Wnioskodawca 15 października 2008 r. (w dacie wniosku o emeryturę) złożył wniosek o przekazanie do budżetu państwa środków zgromadzonych na rachunku w ofe. Podstawę prawną przyznania emerytury górniczej stanowiły przepisy art. 34 i 49 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS oraz art. 3 ustawy z 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz ustawy Karta Nauczyciela.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na podstawę z „art. 398⁹ § 1 pkt 1 lub 4 k.p.c.” – „z uwagi na istotne zagadnienie

prawne sprowadzające się w istocie do pytania czy można ustalając prawo do emerytury górniczej w oparciu o art. 34 w związku z art. 49 ustawy z dnia 17.12.2006 r. (zapewne prawidłowo z 17 grudnia 1998 r.) o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 z późn. zm.) uznać za prawnie skuteczny wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku otwartego funduszu emerytalnego, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa złożony przed 15.01.2009?. W przypadku, gdyby taki wniosek, nie mógł rodzić skutków prawnych, ubezpieczony w dacie 10.11.2008 r. nadal był członkiem OFE a tym samym nie spełniał warunków do nabycia prawa do emerytury górniczej w oparciu o art. 34 w związku z 49 ustawy emerytalnej”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wskazana we wniosku podstawa (wyżej *in extenso*) nie spełnia się jako przesłanka przedsądu.

Przedstawiona kwestia nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego, które ma na uwadze przepis art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., lecz sprowadza się tylko do zwykłej wykładni prawa. Jednak nawet wykładnia prawa jako podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. jest ściśle uwarunkowana określonymi przesłankami – potrzebą wykładni ze względu na istniejące poważne wątpliwości lub rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Nie można też stwierdzić, że skarga jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdyż wniosek „otwiera” to, co w ogóle nie było kwestionowane. Można by więc zauważyć, że to, co nie było kwestionowane przed sądem powszechnym, nie powinno być stawiane jako wymagające rozważenia na etapie przedsądu, jako że Sąd Najwyższy nie rozpoznaje sprawy jako trzecia (zwykła) instancja. Niemniej argumentacja wniosku nie jest zasadna. Opiera się na spostrzeżeniu, że dopiero od 19 stycznia 2009 r. obowiązuje przepis dodany do art. 3 – jako ust. 3 – ustawy z 27 lipca 2005 r. zmianie ustawy o emeryturach i rentach, o następującej treści: „Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego, warunkiem do uzyskania emerytury górniczej jest złożenie wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w

otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa”.

Przepis art. 3 po tej zmianie ma następujące brzmienie: „Art. 3. 1. Osobom, które do dnia 31 grudnia 2008 r. spełniły warunki do emerytury górniczej określone w art. 34 lub w art. 48-49 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2006 r., przysługuje górnicza emerytura na warunkach określonych w tych przepisach. 2. Osobom, którym udzielono urlopu górniczego lub świadczenia górniczego na warunkach określonych w odrębnych przepisach przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury bez względu na wiek uwzględnia się okresy niezdolności do pracy z powodu choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną, za które wypłacono wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy, okresy czynnej służby wojskowej lub okresy pełnienia z wyboru funkcji w organach związku zawodowego zrzeszającego górników na warunkach określonych w tych odrębnych przepisach, o ile z urlopem górniczym lub świadczeniem górniczym osoby te spełniły do dnia 31 grudnia 2008 r. warunki do górniczej emerytury bez względu na wiek. 3. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego, warunkiem do uzyskania emerytury górniczej jest złożenie wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa”.

Błędne jest założenie wniosku, że prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z 27 lipca 2005 r. w związku z art. 34 i 49 ustawy o emeryturach i rentach mieliby być pozbawieni górnicy – członkowie ofe – aż do 19 stycznia 2009 r., tj. do dodania do art. 3 przepisu ust. 3. Takie odczytanie regulacji z art. 3 ust. 3 nie jest prawidłowe, gdyż ustawodawca dodał przepis z ust. 3 nie po to aby dopiero od tej daty umożliwić im uzyskanie prawa do emerytury górniczej, lecz aby potwierdzić takie prawo do emerytury górniczej na podstawie tej regulacji. W przeciwnym razie ten krąg górników (w ofe), byłby w gorszej sytuacji niż górnicy do których odnosi się przepis art. 50a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, którzy już wcześniej mogli złożyć wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa; podobnie jak osoby

zatrudnione w szczególnych warunkach, do których odnosi się regulacja z art. 46 tej ustawy. Skoro ci ubezpieczeni mogli wystąpić z ofe wcześniej i przekazać środki na dochody budżetu państwa, to nie można przyjmować, iż możliwości takiej pozbawieni byli górnicy, do których odnosi się art. 3 ust. 1 ustawy z 27 lipca 2005 r.

Innymi słowy bez dodania ust. 3 do art. 3 regulacja ta byłaby ułomna, gdyż mogłaby prowadzić do mylącego wniosku, że można uzyskać emeryturę górniczą bez przekazania środków z ofe na dochody budżetu państwa. Ustawodawca ex post potwierdził rozwiązanie, które powinno być w przepisie wcześniej i przepis ust. 3 uzupełnił regulację z art. 3 ust. 1 właśnie z takim skutkiem. W przeciwnym razie zachodziłby niezrozumiały dysonans pomiędzy warunkiem wymagającym spełnienia do 31 grudnia 2008 r. przesłanek do emerytury górniczej i późniejszą datą 19 stycznia 2009 r., jeżeliby dopiero od tego momentu wchodził w grę warunek wystąpienia z ofe i przekazania środków do budżetu.

Niezależnie od tej argumentacji, z art. 3 nie wynika warunek, że ubezpieczony w chwili przyznania emerytury górniczej nie ma być członkiem ofe (czego w sprawie nie ustalono – art. 398¹³ § 2 k.p.c.), lecz tylko, że „warunkiem do uzyskania emerytury górniczej jest złożenie wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa” a to jest inna sytuacja.

Z powyższych motywów stwierdza się brak przesłanki przedsądu, która uzasadniałaby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i dlatego orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c.